

להחזיר את הלב לאותיות הקודש

אותיות חיות

א' ב' ג' ד', היה מתנגן הניגון הישן בפי ילדי ישראל. והטעם כטעם הדבש. אך ימים עברו, ומשהו קרה. לא רק לאותיות. לחיים בכלל. רצוננו בדברים כאן לעורר את עצמנו, דרך היחס לאותיות הקודש, להתעורר לחיבור אחר לעצמנו ולסובבים אותנו.

חכמים מלמדים שאותיות התורה אינן כשאר לשונות, סימן מוסכם לתקשורת. כשה' יתברך ברא את עולמו הוא בראו באותיות הקודש. לה' יתברך אין גוף ולא דמות הגוף, ולכן, גם האותיות שבהן ברא את עולמו הן רמז ושורש עליון לאותיות שלנו, אותיות שלמעלה מכל צורה ודמות. בכל זאת, האותיות של ספר התורה הגשמי שלנו הן גילוי ממש של האותיות הללו. כאשר רצה הקב"ה להשכיח שכינתו בישראל, במשכן העדות, בחר בבצאל בגלל היכולת המיוחדת שהייתה לו, לצרף אותיות שבהן נבראו שמיים וארץ.

איש הישראלי הוא השותף שבחר לו ה' יתברך להשלים ולהתקין את עולמו, בבחינת שותף במעשה בראשית. ולכן מסר לו גם את הכוח המופלא הזה, את האותיות שבהן נברא העולם. האותיות הללו נמסרו לו בספר התורה, ובתפילה. בבחינת תורה, אנו שומעים את דבר ה' מבעד לאותיות הקודש, ובבחינת תורה אנו מצרפים אותיות להמשכת שפע לעולמות.

כאשר אנו מלמדים את עצמנו ואת ילדנו לפגוש את אותיות הקודש, היה ראוי ונכון שכל מפגש עם האותיות ירגש אותנו עד דמעות, מהזכות להיות צינורות לשפע אלוקי, ומהכבוד שה' חלק לנו. וגם, בבחינת מתנה, להתענג על אור אינסוף הגנוז בתוך האותיות.

אז מה בעצם התפספס?

היחס שלנו אל העולם הגשמי ואל חיינו נוטה להיות מאד חיצוני. אנו רואים את העטיפה ולא את הניצוץ הגנוז בתוכה. אנו רואים תור בבנק ולא מפגש עם ה' יתברך. אנו רואים מצווה טכנית ולא אור עליון. אנו רואים אותיות טכניות למסירת ידע ומסר שכלי ולא אותיות קדושות שבהן נבראו שמיים וארץ ובהן גנוז אור אינסוף.

מה שאנו מדברים עליו כאן הוא בבחינת מהפכה של ממש ביחס שלנו לעצמנו,

לעולם ולאותיות. אך לא בשמים היא ולא מעבר לים. אפשר הדבר עם קצת התמדה והשתוקקות. ובבוא העת, היחס החי והלבבי לאותיות הוא גם השער לעבודות הפנימיות ביותר של התפילה, הדבקות באותיות, כוונות התפילה והייחודים הקדושים.

מה עושים?

וודאי, זו עבודת חיים להחזיר את היחס הבריא לפנימיות עצמנו ולפנימיות החיים. אבל בנוגע לאותיות, אנו מבקשים לעצמנו ליצור איתן קשר חם, ולפגוש את אורו של ה' יתברך דרכן מעבר למשמעות הרעיונית של המילים, באותיות בעצמן. לצורך כך אנו צריכים ליצור איתן קשר חם וחי. שמעתי למשל מפי הרב שאול יורוביץ' שכאשר אדם עומד להתפלל, ידמיין לעצמו את האותיות ויחוש אותן, יריח אותן, יטעם אותן, יפגוש אותן כדבר מלא חיות ואור, דבר שמעורר את כל חושיו ואת לבו.

אין כאן המקום להאריך בדרך המעשית ליצור את הקשר החם עם האותיות, אבל ישנו שיר של הברירה הטבעית שתמיד עורר את לבי, ובו מסופר כיצד מוסרים לילד את הקשר הראשוני לאותיות התורה. והשיר הזה מדבר על האופן שבו אנו מפגישים ילדים עם האותיות. ילדים, שלא כמונו, עוד לא נאטמו משטף החיים, והם יוצרים באופן טבעי קשר עם כל אשר הם פוגשים באופן חי ולבבי.

ילד שיפגוש את האותיות כדבר חי, פועם, מלא צבע וחיות, שקשור אצלו לחוויה חושית ורגשית, הוא ילד שעבורו האותיות לא יהיו מתות. ילד שליקק אותיות בדבש יהיה ילד שעבורו אותיות התפילה מעלות זכרונות ענוגים.

אבל גם חשוב לומר, שאי אפשר לייצר משהו באופן מלאכותי לילדינו אם אנו לא חווים אותנו בעצמנו. אולי ננצל את ההזדמנות, ונלמד את האותיות יחד איתם מחדש, נראה את השמחה דרך עיניהם, נלוש איתם אותיות בבצק, וניזכר בלב הילד אשר בקרבנו, ועל ידי כך נחזיר לעצמנו את המפתח לאור אינסוף.

לקריאה בנושא, רק כמה הפניות מיני רבות:

הבעל שם טוב על התורה, עמוד התפילה, פרשת נוח
האדמו"ר מפיאסצנה, דרך המלך, פרשת וישב, ופרשת ויחי.
הרב חיים כהן, החלבן, יחד לבבנו.

להדרכה בפועל להוראת אותיות הקודש:

רשת גנים ובתי הספר מעיינות רבי חייא, שפיתחו דרך ייחודית ליישום הדברים הנאמרים כאן. וודאי יש עוד רבים, אך את אלו הכרתי באופן אישי.

נכתב על ידי איתי אשכנזי

הדברים נכתבו מתוך הקשר עם מורי ורבי, הרב אליהו עובדיה, מתוך שיעוריו של הרב שאול יורוביץ, ומתוך העבודה הנפלאה שאני זוכה ללמוד מיובל לויטה, וודאי עוד רבים.